

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

02 січня 2019 року

м. Київ

№ 7

Про затвердження Інструкції про порядок валютного нагляду банків за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів

Відповідно до статей 6, 7, 15, 25, 44, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статей 12, 13 Закону України “Про валюту і валютні операції”, з метою врегулювання порядку здійснення банками валютного нагляду за дотриманням резидентами встановлених Національним банком України граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Інструкцію про порядок валютного нагляду банків за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів (далі – Інструкція), що додається.

2. Граничні строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів, визначені в пункті 21 розділу II Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 02 січня 2019 року № 5 (далі – Положення про заходи захисту), поширюються на незавершені операції резидента з експорту та імпорту товарів, за якими до 07 лютого 2019 року не встановлено банком порушення 180-денного строку розрахунків (або строків, визначених у висновках центрального органу виконавчої влади з питань економічної політики, виданих на перевищення встановлених законодавством України строків розрахунків).

3. Банки за незавершеними до 07 лютого 2019 року операціями з експорту та імпорту товарів здійснюють валютний нагляд за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків, зазначених у пункті 21 розділу II Положення про заходи захисту, відповідно до вимог Інструкції.

4. Банки до 06 лютого 2019 року включно в порядку, установленому Інструкцією про порядок здійснення контролю за експортними, імпорнтними операціями, затвердженою постановою Правління Національного банку України від 24 березня 1999 року № 136, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 28 травня 1999 року за № 338/3631 (зі змінами) (далі – Інструкція № 136), надсилають всі повідомлення, передбачені пунктами 5.1 – 5.8, абзацом першим пункту 5.9 розділу 5 Інструкції № 136.

5. Департаменту відкритих ринків (Пономаренко С. В.) після офіційного опублікування довести до відома банків України інформацію про прийняття цієї постанови.

6. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Чурія О. Є.

7. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування, крім пунктів 1–3 цієї постанови, які набирають чинності одночасно з уведенням у дію Закону України “Про валюту і валютні операції”.

Голова

Яків СМОЛІЙ

Інд. 40

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
02 січня 2019 року № 7

Інструкція про порядок валютного нагляду банків за дотриманням
резидентами граничних строків розрахунків за операціями з експорту та
імпорту товарів

I. Загальні положення

1. Ця Інструкція розроблена відповідно до статей 6, 7, 15, 25, 44, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статей 12, 13 Закону України “Про валюту і валютні операції” та встановлює порядок здійснення банком валютного нагляду за дотриманням його клієнтами-резидентами (крім банків) установлених Національним банком України (далі – Національний банк) граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів (далі – граничні строки розрахунків) та порядок інформування банком Національного банку про дотримання клієнтами-резидентами (крім банків) та банком граничних строків розрахунків .

2. Вимоги цієї Інструкції поширюються на операції з експорту та імпорту товарів, на які Національним банком встановлені граничні строки розрахунків, з урахуванням установлених Національним банком за поданням Кабінету Міністрів України винятків та (або) особливостей для окремих товарів, та (або) галузей економіки та мінімальних граничних сум операцій, на які поширюються встановлені Національним банком граничні строки розрахунків.

3. У цій Інструкції для цілей здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків нижченаведені терміни вживаються в такому значенні:

1) валюта платежу – будь-яка валюта, в якій згідно з умовами договору здійснюється оплата товару;

2) валюта ціни – будь-яка валюта, в якій згідно з умовами договору встановлюється ціна товару;

3) висновок – висновок центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку, виданий на продовження граничних строків розрахунків, установлених Національним банком;

4) день виникнення порушення – перший день після закінчення встановленого Національним банком граничного строку розрахунків за операцією з експорту, імпорту товарів або строку, встановленого відповідно до раніше виданих за цією операцією висновків;

5) дроблення операції з експорту товару – штучне ділення поставки товару за операцією з експорту товару, що передбачає одночасну наявність таких ознак:

операції з експорту товару здійснюються одним резидентом;

операції, пов'язані між собою одним контрагентом-нерезидентом та договором (контрактом, угодою, іншим документом, що застосовується в міжнародній практиці та може вважатися договором);

сума кожної операції з експорту товару є меншою, ніж розмір, встановлений для фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу згідно із законодавством у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (далі – незначна сума);

сума операцій з експорту товару за календарний місяць перевищує десятикратний розмір операції на незначну суму;

6) здійснення поставки за операцією з імпорту товару – оформлення визначених у цій Інструкції типів митних декларацій (у разі ввезення продукції на територію України, якщо така продукція згідно із законодавством України підлягає митному оформленню) або виконання нерезидентом усіх зобов'язань щодо поставки відповідно до договору (в інших випадках);

7) митна декларація – митна декларація, оформлена в установленому законодавством України порядку (далі – МД);

8) реєстр МД – електронний реєстр увізних або вивізних МД, що подається органом, який здійснює державну політику у сфері державної митної справи.

Термін “банк” уживається в значенні, визначеному Законом України “Про банки і банківську діяльність”.

Інші терміни, які використовуються в цій Інструкції, уживаються в значеннях відповідно до їх визначень у законодавстві України.

4. Перевищення граничних строків розрахунків дозволяється на підставі висновку.

II. Валютний нагляд за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків

5. Банк згідно з вимогами цієї Інструкції здійснює валютний нагляд за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів резидента, які передбачають розрахунки в грошовій формі (уключаючи розрахунки резидента з нерезидентом на території України), що здійснюються через цей банк.

6. Банк згідно з цією Інструкцією здійснює валютний нагляд за дотриманням резидентом граничних строків розрахунків за:

1) операцією резидента з експорту товарів, якщо на дату митного оформлення продукції або виконання резидентом робіт, надання послуг, експорту прав інтелектуальної власності, інших немайнових прав, призначених для продажу (оплатної передачі), розрахунки за такою операцією не завершені (кошти від продажу нерезиденту товару на поточний рахунок резидента не надійшли або надійшли не в повному обсязі) або в банку немає інформації про завершення розрахунків за такою операцією;

2) операцією резидента з імпорту товарів, якщо на дату оплати резидентом товару [а в разі застосування розрахунків у формі документарного акредитива – на дату здійснення банком платежу на користь нерезидента (дату списання коштів з рахунку банку)] нерезидентом не була здійснена поставка товару за імпортною операцією з оформленням типів МД, зазначених у підпункті 3 пункту 9 розділу III цієї Інструкції, та за наявності інформації про них (про цю операцію) у реєстрі МД, або документів, зазначених у підпунктах 3, 4 пункту 9 розділу III цієї Інструкції, або в банку немає інформації про здійснення поставки за імпортною операцією;

3) імпортною операцією резидента, якщо на дату оплати резидентом товару [а в разі застосування розрахунків у формі документарного акредитива – на дату здійснення банком платежу на користь нерезидента (дату списання коштів з рахунку банку)] імпортна операція без увезення товару на територію України не була завершена або в банку немає інформації про завершення імпоротної операції без увезення товару на територію України.

Банк перевіряє операції, не зазначені в підпунктах 1 – 3 пункту 6 розділу II цієї Інструкції, під час настання події (переказу резидентом коштів на користь нерезидента, надходження від нерезидента коштів на користь резидента, отримання реєстру МД за відповідною операцією) і надалі банк не здійснює за ними валютний нагляд щодо дотримання резидентом граничного

строку розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів згідно з вимогами цієї Інструкції.

7. Банк розпочинає відлік установлених Національним банком граничних строків розрахунків з наступного календарного дня після дати:

1) оформлення МД типу ЕК-10 “Експорт”, ЕК-11 “Реекспорт” на продукцію, що експортується (якщо продукція згідно із законодавством України підлягає митному оформленню), або з дати підписання акта або іншого документа, що засвідчує поставку нерезиденту товару відповідно до умов експортного договору (якщо товар згідно із законодавством України не підлягає митному оформленню), – за операціями з експорту товарів;

2) здійснення платежу (списання коштів з рахунку клієнта), а в разі застосування розрахунків у формі документарного акредитива – дати здійснення банком платежу на користь нерезидента (дати списання коштів з рахунку банку) – за операціями з імпорту товарів.

Датою здійснення платежу на користь нерезидента – постачальника товару вважається дата здійснення банком платежу на користь нерезидента – постачальника товару, якщо оплата зобов'язань резидента за операцією з імпорту товару здійснюється за рахунок коштів, отриманих від банку на підставі кредитного договору без зарахування цих коштів на поточний рахунок такого резидента в банку.

8. Банк для здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів самостійно визначає систему заходів (уключаючи фіксацію цих операцій з дотриманням принципів актуальності, достовірності та інформативності).

III. Завершення банком здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків

9. Банк завершує здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків:

1) якщо сума незавершених розрахунків за операцією з експорту, імпорту товарів не перевищує незначної суми. У разі здійснення розрахунків за експорт, імпорт товарів в іноземній валюті сума незавершених розрахунків за операцією з експорту, імпорту товарів визначається за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком на дату останньої події за відповідною операцією (остання дата платежу/надходження грошових коштів, дата поставки товару, дата зарахування зустрічних однорідних вимог);

2) у разі експорту товару – після зарахування на поточний рахунок резидента в банку грошових коштів, що надійшли від нерезидента за товар

(уключаючи кошти, переказані резидентом із власного рахунку, відкритого за кордоном, якщо розрахунки за експорт товару здійснювалися через рахунок резидента, відкритий за кордоном, та резидентом подано документи іноземного банку, які підтверджують зарахування коштів від нерезидента за товар);

3) у разі імпорту продукції, яка ввозиться в Україну, – після отримання інформації з реєстру МД про здійснення поставки за імпортною операцією з оформленням МД типу ІМ-40 “Імпорт”, ІМ-41 “Реімпорт”, ІМ-51 “Переробка на митній території”, ІМ-72 “Безмитна торгівля”, ІМ-75 “Відмова на користь держави”, ІМ-76 “Знищення або руйнування” (якщо продукція згідно із законодавством України підлягає митному оформленню) або після пред’явлення резидентом документа (крім МД), який використовується для митного оформлення продукції (якщо на продукцію, що імпортується, згідно із законодавством України не оформляється МД);

4) у разі імпорту робіт, послуг, прав інтелектуальної власності та інших немайнових прав, призначених для продажу (оплатної передачі), – після пред’явлення резидентом акта, рахунку (інвойсу) або іншого документа, який згідно з умовами договору засвідчує виконання нерезидентом робіт, надання послуг, передавання прав інтелектуальної власності та інших немайнових прав, призначених для продажу (оплатної передачі);

5) у разі імпорту товару без увезення його на територію України – після пред’явлення резидентом документа, який засвідчує виконання нерезидентом усіх покладених на нього імпортним договором зобов’язань щодо здійснення поставки товару нерезидентом на користь цього резидента та після зарахування грошових коштів від нерезидента на поточний рахунок резидента в банку в разі продажу нерезиденту товару за межами України (включаючи кошти, переказані резидентом із власного рахунку, відкритого за кордоном, якщо розрахунки за продаж нерезиденту товару за межами України здійснювалися через рахунок резидента, відкритий за кордоном, та резидентом подано документи іноземного банку, які підтверджують зарахування коштів від нерезидента за товар) або подання документів, що підтверджують використання резидентом товару за межами України на підставі договорів (контрактів, угод), інших форм документів, що застосовуються в міжнародній практиці та можуть уважатися договором;

6) у разі заміни кредитора в зобов’язанні за операцією з експорту товарів – після зарахування на поточний рахунок резидента – нового кредитора в банку грошових коштів, що надійшли від нерезидента-боржника за поставлений резидентом – первісним кредитором товар, та за наявності документів про заміну кредитора в зобов’язанні за операцією з експорту товарів.

Вимоги підпункту 1 пункту 9 розділу III цієї Інструкції не застосовуються до операцій з експорту, імпорту товарів у разі дроблення операцій з експорту товару або дроблення валютних операцій.

10. Банк, крім підстав, передбачених у пункті 9 розділу III цієї Інструкції, має право завершити здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за наявності:

1) повідомлення інших банків/уповноважених осіб Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (далі – ФГВФО) на здійснення тимчасової адміністрації/ліквідаторів банків/юридичних осіб, які утворилися внаслідок ліквідації банків за рішенням власників, про зарахування грошових коштів на поточний рахунок резидента, що відкритий у цьому банку/банку, що ліквідується/банку, що ліквідований за рішенням власників, що надійшли від нерезидента за товар або як повернення коштів від нерезидента (у повідомленні зазначаються вся наявна в реквізитах платежу інформація, номер і дата договору, сума платежу – у тій частині, у якій відомості передаються банку);

2) повідомлення інших банків/ліквідаторів банків/уповноважених осіб ФГВФО на здійснення тимчасової адміністрації/юридичних осіб, які утворилися внаслідок ліквідації банків за рішенням власників, про надходження реєстру МД за цією операцією резидента (у повідомленні зазначаються номер і дата реєстру, уся наявна в реєстрі інформація про операцію резидента, а також вартість продукції в тій частині, у якій відомості передаються банку);

3) повідомлення митного органу, засвідченого підписом його керівника (заступника керівника), а також засвідченої в установленому відповідно до законодавства України порядку копії ввізної МД, що отримані на письмовий запит резидента (для завершення здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентом граничних строків розрахунків за операцією з імпорту товару в разі зміни умов бартерного договору, що передбачає заміну зобов'язань резидента з постачання товару на зобов'язання щодо оплати товару нерезидентом повністю або частково в грошовій формі);

4) документів, що підтверджують поставку продукції на користь резидента – реципієнта (одержувача) міжнародної технічної допомоги відповідно до міжнародних договорів України;

5) документів про припинення зобов'язань за операціями з експорту, імпорту товарів зарахуванням зустрічних однорідних вимог у разі дотримання сукупності таких умов:

вимоги випливають із взаємних зобов'язань між резидентом і нерезидентом, які є контрагентами за цими операціями;

вимоги однорідні; строк виконання за зустрічними вимогами настав або не встановлений, або визначений моментом пред'явлення вимоги;

між сторонами не було спору щодо характеру зобов'язання, його змісту, умов виконання.

У разі запровадження Національним банком заходу захисту у вигляді обов'язкового продажу частини надходжень в іноземній валюті банк не має

права завершити здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за операцією з експорту товарів на підставі документів про припинення зобов'язань зарахуванням зустрічних однорідних вимог:

в іноземній валюті 1 групи Класифікатора іноземних валют і банківських металів, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 04 лютого 1998 року № 34 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 19 квітня 2016 року № 269) (зі змінами)/російських рублях (незалежно від суми операції);

в інших валютах (якщо загальна сума зобов'язань, що припиняються зарахуванням у межах одного договору щодо експорту товарів, перевищує в еквіваленті 500 000 євро за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату припинення зобов'язань зарахуванням однорідних зустрічних вимог).

Вимоги абзаців п'ятого – сьомого підпункту 5 пункту 10 розділу III цієї Інструкції не поширюються на випадки завершення здійснення валютного нагляду в разі припинення зобов'язань зарахуванням зустрічних однорідних вимог за операціями операторів телекомунікацій з оплати міжнародних телекомунікаційних послуг (міжнародного роумінгу та пропуску міжнародного трафіка);

б) закриття рахунку клієнта-резидента в банку разом із повідомленням Національному банку згідно з підпунктом 4 пункту 25 розділу IV цієї Інструкції;

7) повідомлення від органу валютного нагляду, що здійснює валютний нагляд за дотриманням резидентами (крім уповноважених установ) та нерезидентами вимог валютного законодавства, про те, що немає порушень граничних строків розрахунків за операцією резидента з експорту, імпорту товарів, про яку банком надавалась інформація Національному банку згідно з підпунктом 1 пункту 25 розділу IV цієї Інструкції.

11. Повідомлення, зазначені в підпунктах 1, 2 пункту 10 розділу III цієї Інструкції, надаються на запит резидента або запит банку тільки тому банку, який зазначений у запиті резидента або якому резидент дозволив здійснити такий запит:

1) засобами електронної пошти Національного банку;

2) фельдзв'язком, спецзв'язком, поштовим зв'язком (у формі рекомендованого або цінного листа) у разі надання таких повідомлень уповноваженими особами ФГВФО на здійснення тимчасової адміністрації/ліквідаторами банків, які не використовують засоби електронної пошти Національного банку, або юридичними особами, які утворилися внаслідок ліквідації банків за рішенням власників, на паперовому носії, підписані керівником та/або уповноваженою особою.

Банк зобов'язаний після отримання повідомлення, зазначеного в підпункті 2 пункту 11 розділу III цієї Інструкції, здійснити перевірку достовірності отриманої інформації, отримати підтвердження факту підписання цього повідомлення керівником та/або уповноваженою особою.

12. Зменшення суми грошових коштів, які мають надійти або на користь резидента від нерезидента як оплата за експорт товару або вартості товарів, що імпортуються, допускається за умови, якщо протягом виконання зобов'язань за договором:

1) відбувається перегляд ціни товарів у зв'язку з невідповідністю їх кількісних та/або якісних характеристик умовам договору – на суму недопоставлених (недоотриманих) та/або неякісних товарів. Рішення про таку невідповідність приймається Міжнародним комерційним арбітражним судом чи Морською арбітражною комісією при Торгово-промислової палаті або іншим органом, уповноваженим розглядати спори або засвідчувати таку невідповідність згідно з правилами чи звичаями країни розташування сторони договору або третьої країни відповідно до умов договору;

2) відбувається перегляд ціни товарів унаслідок дій форс-мажорних обставин, що призвели до зміни кількісних та/або якісних характеристик товару, – на суму недопоставлених (недоотриманих) та/або неякісних товарів. Зміна ціни товару має бути підтверджена Торгово-промисловою палатою або іншим уповноваженим органом (експертною організацією) згідно з правилами чи звичаями країни розташування сторони договору або третьої країни відповідно до умов договору;

3) товари знищено, конфісковано, зіпсовано, украдено, загублено – на суму їх вартості (якщо право власності на товар відповідно до умов договору належить резидентів). Наявність таких обставин має бути підтверджена органами, уповноваженими здійснювати таке підтвердження згідно із законодавством країни, на території якої сталися такі події;

4) відбувається повне або часткове повернення резиденту товару, що був поставлений нерезиденту за експортним договором, у зв'язку з повним або частковим невиконанням сторонами взаємних зобов'язань за експортним договором – на суму вартості такого товару, оформленого МД типу ІМ-40 “Імпорт”, ІМ-41 “Реімпорт”, ІМ-51 “Переробка на митній території”, ІМ-75 “Відмова на користь держави”, ІМ-76 “Знищення або руйнування” та за наявності відповідної інформації в реєстрі МД;

5) відбувається повернення сплачених імпортером коштів повністю або частково – на суму цих коштів;

6) здійснюється оподаткування виконаних резидентами для нерезидентів робіт (наданих послуг) за межами України – на суму сплачених податків.

Здійснення такого оподаткування має бути підтверджено поясненнями (інформацією, документами). Банк для цілей підпункту 6 пункту 12 розділу III цієї Інструкції має право також вимагати в резидента підтвердження податкового органу країни нерезидента щодо сплати відповідної суми податків;

7) відбувається оплата нерезидентом фізичній особі-резиденту, яка перебуває у відрядженні за кордоном з метою виконання зобов'язань за експортним договором резидента – суб'єкта господарської діяльності, коштами в готівковій іноземній валюті експлуатаційних витрат, пов'язаних з обслуговуванням транспортного засобу, який належить резидентіві – стороні договору (орендується, фрахтується ним) і використовується за кордоном з метою виконання зобов'язань останнього за цим договором, – на суму використаних коштів. Отримання від нерезидента готівкової іноземної валюти на експлуатаційні витрати, пов'язані з обслуговуванням транспортного засобу резидента за кордоном, та використання цих коштів на зазначені цілі має бути підтверджено відповідними документами;

8) відбувається зміна умов експортного договору, за яким банком здійснюється валютний нагляд, унаслідок чого виконання нерезидентом зобов'язань за експортним договором резидента здійснюється шляхом поставки товару, – на суму зобов'язань, які виконуються шляхом поставки товару. Наявність таких обставин має бути підтверджена копією документа, згідно з яким унесені зміни до відповідного експортного договору.

13. Банк відповідно до вимог цієї Інструкції самостійно приймає рішення про завершення здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків.

IV. Окремі умови здійснення банком валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків та надання інформації

14. Банки здійснюють валютний нагляд за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків на підставі оригіналів відповідних документів (включаючи електронні документи) або копій в електронній/паперовій формі з оригіналів документів на паперових носіях інформації.

Банки для здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків мають право в разі переказу резидентом коштів на користь нерезидента, надходження від нерезидента коштів на користь резидента або якщо резидент зазначений у реєстрі вивізних МД, вимагати від останнього (залежно від виду операції) оригінали або копії договору з нерезидентом, актів, рахунків (інвойсів) або інших документів, що підтверджують здійснення експорту (імпорту) товарів та інших документів, необхідних банку для здійснення валютного нагляду за своєчасністю розрахунків за експорт, імпорт товарів його клієнтів.

Банк самостійно приймає рішення про необхідність подання резидентами документів, пов'язаних зі здійсненням операції з експорту, імпорту товарів, а

також перелік таких документів за відповідною операцією з експорту/імпорту товару, для здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків.

Копії документів в електронній формі створюються резидентом шляхом сканування з оригіналу документа на паперовому носії інформації та засвідчуються кваліфікованим електронним підписом цього резидента (для юридичних осіб – підписом уповноваженої особи) відповідно до Закону України “Про електронні довірчі послуги” (далі – електронна копія документа). Електронні копії документів можуть подаватися засобами програмно-технічного комплексу “клієнт-банк”, “клієнт-Інтернет-банк” або іншими програмно-технічними комплексами, що використовуються банком, та повинні залишатися в банку на зберіганні. Копії документів у паперовій формі мають бути засвідчені підписом резидента (для юридичних осіб – підписом уповноваженої особи) і залишаються в банку на зберіганні.

15. Банк вимагає письмове пояснення від резидента або нерезидента-контрагента, якщо в платіжному дорученні банку-нерезидента немає (або неправильно зазначені номер та/або дата) посилання на договір, контракт, угоду, інший документ, що застосовується в міжнародній практиці та може вважатися договором.

16. Банк здійснює валютний нагляд за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за операцією з експорту товарів за кожним фактом здійснення поставки товару, а за операцією з імпорту товарів – окремо за кожним фактом здійснення платежу, якщо договір передбачає поставку товару, здійснення платежу в кілька етапів.

17. Банк з метою здійснення валютного нагляду за повнотою розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів використовує передбачені в договорі умови перерахування валюти ціни у валюту платежу, якщо згідно з умовами договору валюта платежу відрізняється від валюти ціни.

Норма, зазначена в абзаці першому пункту 17 розділу IV цієї Інструкції, не застосовується, якщо в банку є підстави вважати, що операція з експорту, імпорту товарів може бути пов’язана з уникненням та/або невиконанням вимог, передбачених законодавством України, та призводить/може призвести до неотримання/недоотримання грошових коштів/товару резидентом.

Якщо в договорі немає умов, які дають змогу однозначно визначити курс (крос-курс), за яким здійснюється перерахування, та/або у випадках, визначених в абзаці другому пункту 17 розділу IV цієї Інструкції, банк для здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків використовує офіційний курс гривні до іноземних валют, установлений Національним банком на дату платежу.

18. Банк з метою здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків, якщо товар згідно із

законодавством України не підлягає митному оформленню та за наявності кількох документів з різними датами підписання, використовує той із документів, який підтверджує фактичне виконання всіх зобов'язань щодо поставки товару згідно з усіма умовами, передбаченими договором, і який оформлений раніше.

19. Валютний нагляд за дотриманням резидентом граничних строків розрахунків за операцією резидента з експорту продукції здійснює лише банк, до якого надійшов реєстр МД, що містить інформацію про цю операцію.

Грошові кошти від експорту товарів мають бути зараховані на відкритий у банку поточний рахунок резидента не пізніше граничних строків розрахунків.

20. Банк не здійснює валютний нагляд за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за операцією з експорту продукції, якщо резидент екпортує продукцію без її вивезення з митної території України, крім випадку експорту продукції, що була раніше придбана резидентом за кордоном та не ввезена в Україну.

21. Банк, через який проводилась оплата імпорту без увезення товару на територію України, здійснює валютний нагляд за дотриманням резидентом граничних строків розрахунків за операцією з експорту товару, за якою товар, що був придбаний резидентом за відповідним імпортним договором, перепродається нерезидентові.

22. Банк, який надав кредит (незалежно від того, чи відкритий у цьому банку поточний рахунок резидента), здійснює валютний нагляд за дотриманням резидентом граничних строків розрахунків за імпортною операцією, якщо оплата товару, що імпортується, проводиться за рахунок коштів, отриманих на підставі кредитного договору без зарахування цих коштів на поточний рахунок резидента.

23. Банк, який за дорученням резидента купив іноземну валюту і здійснив її переказ за призначенням, здійснює валютний нагляд за дотриманням резидентом граничних строків розрахунків за операцією з імпорту товарів, якщо оплата товару, що імпортується, проводиться за рахунок іноземної валюти, купленої за власну іноземну валюту резидента на міжнародному ринку без проміжного зарахування цих коштів на поточний рахунок цього резидента, відкритий у банку.

24. Банк повинен подати клієнту належним чином оформлене письмове повідомлення про списання коштів з рахунку банку на користь нерезидента в разі здійснення платежу на користь нерезидента за документарним акредитивом. Таке повідомлення має містити найменування нерезидента і банку нерезидента, номер договору та номер акредитива, валюту платежу і суму списаних коштів, дату списання коштів з рахунку банку.

25. Банк відповідно до Правил організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 13 листопада 2018 року № 120, надає Національному банку інформацію про:

1) виявлені факти ненадходження в установлені Національним банком граничні строки розрахунків або строки, визначені у висновках, грошових коштів, товарів (або незавершення у граничні строки розрахунків імпорتنих операцій резидентів без увезення товару на територію України), уключаючи такі факти за власними операціями банку;

2) неподання резидентом банку документів, потрібних для здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків, до дня подання звітності Національному банку;

3) зміну умов договору, унаслідок чого виконання нерезидентом зобов'язань за операцією з експорту товару повністю або частково здійснюється шляхом поставки товару;

4) незавершені операції резидента з експорту, імпорту товару, за якими банк здійснював валютний нагляд на предмет дотримання резидентом граничних строків розрахунків, у разі закриття рахунку клієнта. Вимоги підпункту 4 пункту 25 розділу IV цієї Інструкції не поширюються на випадки закриття рахунку резидента під час злиття, приєднання або перетворення банку, за умови одночасного відкриття цьому резиденту рахунку в банку- правонаступнику та подальшого здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентом граничних строків розрахунків банком- правонаступником;

5) факт завершення здійснення валютного нагляду за дотриманням резидентом граничних строків розрахунків на підставі документів про припинення зобов'язань за операцією з експорту, імпорту товарів шляхом зарахування зустрічних однорідних вимог;

6) надходження реєстру вивізних МД за операцією резидента, який не є клієнтом банку. Банк не здійснює валютного нагляду за такою операцією на предмет дотримання резидентом граничного строку розрахунку;

7) прийняття до розгляду судом, міжнародним комерційним арбітражем позовної заяви резидента про стягнення з нерезидента заборгованості, що виникла внаслідок недотримання нерезидентом строку, передбаченого зовнішньоекономічним договором (контрактом), або прийняття до провадження уповноваженим органом відповідної країни документа про стягнення такої заборгованості з боржника-нерезидента на користь резидента в позасудовому (досудовому) примусовому порядку.

26. Банки несуть відповідальність за порушення вимог цієї Інструкції згідно із законодавством України.

Директор Департаменту
відкритих ринків

Сергій ПОНОМАРЕНКО

ПОГОДЖЕНО
Заступник Голови
Національного банку України
_____ О. ЧУРІЙ

(підпис)
“ _____ ” _____ 2018 року
(дата)